

Rangárþing ytra

Ársreikningur 2023

Rangárþing ytra
Suðurlandsvegi 1
850 Hella

Kt. 520602-3050

Efnisyfirlit

Skýrsla og áritun sveitarstjóra og sveitarstjórnar	3
Áritun óháðs endurskoðanda	4
Rekstrarreikningur	6
Efnahagsreikningur	7
Sjóðstreymisyfirlit	9
Skýringar	10

Skýrsla og áritun sveitarstjóra og sveitarstjórnar

Ársreikningur Rangárbings ytra er gerður í samræmi við sveitarstjórnarlög, lög um ársreikninga og reglugerð um bókhald, fjárhagsáætlánir og ársreikninga sveitarfélaga.

Rekstrartekjur sveitarfélagsins á árinu námu 3.342 millj. kr. í A og B hluta, en þar af námu rekstrartekjur A hluta 3.070 millj. kr. Álagningarhlutfall útsvars var 14,74% en lögbundið hámark er það sama. Álagningarhlutfall fasteignaskatts nam 0,33% í A-flokki, 1,32% í B-flokki og 1,5% í C-flokki en lögbundið hámark þess er 0,625% í A-flokki, 1,32% í B-flokki og 1,65% í C-flokki.

Rekstrarniðurstaða A og B hluta var jákvæð um 230 millj. kr. en í A hluta var rekstrarniðurstaðan jákvæð um 243 millj. kr. Eigið fé sveitarfélagsins í árslok 2023 nam 3.195 millj. kr. samkvæmt efnahagsreikningi, en eigið fé A hluta nam 3.061 millj. kr.

Ársreikningur Rangárbings ytra fyrir árið 2023 er tilbúinn til endurskoðunar og afgreiðslu í sveitarstjórn.

Hellu, 10. apríl 2024.

Sveitarstjóri:

Byggðarráð:

Ársreikningur Rangárbings ytra fyrir árið 2023 hefur hlotið afgreiðslu sveitarstjórnar í samræmi við ákvæði 61. gr. sveitarstjórnarlaga nr. 138/2011 og er staðfestur og áritaður við síðari umræðu í sveitarstjórn.

Hellu, . maí 2024.

Sveitarstjórn:

Áritun óháðs endurskoðanda

Endurskoðandi sveitarfélagsins mun árita ársreikninginn samhliða áritun sveitarstjórnar við síðari umræðu í sveitarstjórn.

Rekstrarreikningur 2023

		A hluti			A og B hluti		
	Skýr	Ársreikningur 2023	Áætlun 2023 með viðaukum	Ársreikningur 2022	Ársreikningur 2023	Áætlun 2023 með viðaukum	Ársreikningur 2022
Rekstrartekjur							
Útsvar og fasteignaskattur		1.749.135	1.795.633	1.590.980	1.747.279	1.791.273	1.588.450
Framlög Jöfnunarsjóðs		717.138	623.420	613.531	717.138	623.420	613.531
Aðrar tekjur		604.013	509.099	602.220	878.024	758.455	977.463
	4	3.070.287	2.928.152	2.806.730	3.342.442	3.173.148	3.179.444
Rekstrargjöld							
Laun og launatengd gjöld	5	1.498.150	1.500.685	1.340.948	1.556.457	1.549.272	1.390.174
Lífeyrisskuldbinding, hækkun ..	15	55.296	6.426	9.623	55.296	6.426	9.623
Annar rekstrarkostnaður		1.064.231	1.063.595	1.029.593	1.131.739	1.131.656	1.112.656
		2.617.676	2.570.706	2.380.164	2.743.492	2.687.354	2.512.452
Rekstrarniðurstaða fyrir afskriftir		452.610	357.446	426.567	598.950	485.794	666.992
Afskriftir	8	(80.064)	(85.245)	(80.431)	(160.295)	(162.885)	(159.337)
Rekstrarniðurstaða án fjármuna- tekna og fjármagnsgjalda		372.547	272.201	346.136	438.655	322.909	507.655
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)	6	(130.038)	(111.725)	(127.947)	(217.850)	(175.116)	(224.843)
Hlutdeild minnihluta í afkomu ..	14	0	0	0	9.456	0	10.147
Rekstrarniðurstaða	14	242.509	160.476	218.189	230.261	147.793	292.959

Efnahagsreikningur

Eignir

		A hluti		A og B hluti	
	Skýr.	2023	2022	2023	2022
Fastafjármunir					
Varanlegir rekstrarfjármunir:					
Fasteignir og lóðir		2.663.291	2.192.793	3.488.823	3.054.938
Byggingarland, veitu- og gatnakerfi		348.893	334.459	1.066.561	1.033.251
Áhöld og tæki		37.027	35.428	82.176	82.725
	8	3.049.210	2.562.680	4.637.560	4.170.914
Áhættufjármunir og langtímakröfur:					
Stofnframlög og eignarhlutir í félögum	9	909.803	909.803	230.886	232.376
Langtímakröfur		4.885	4.772	4.885	4.772
Langtímakröfur á eigin fyrirtæki	11	170.072	167.849	0	0
Fyrirframgreiddur kostnaður	12	130.067	136.141	130.067	136.141
		1.214.828	1.218.565	365.838	373.290
Fastafjármunir		4.264.038	3.781.245	5.003.398	4.544.203
Veltufjármunir					
Birgðir		3.168	3.280	3.168	3.280
Skammtímakröfur:					
Óinnheimtar tekjur	13	298.900	275.300	321.439	278.103
Skammtímakröfur á eigin fyrirtæki		43.477	29.530	0	0
Næsta árs afborganir eigin fyrirtæki	11	11.213	9.982	0	0
Næsta árs gjaldfærsla fyrirframgreidds kostnaðar	12	6.186	6.181	6.186	6.181
Aðrar skammtímakröfur		294.046	285.260	303.151	315.382
Handbært fé	3j	286.922	221.603	392.295	302.384
Veltufjármunir		943.912	831.135	1.026.240	905.329
Eignir samtals		5.207.950	4.612.381	6.029.638	5.449.533

31. desember 2023

Eigið fé og skuldir

		A hluti		A og B hluti	
	Skýr.	2023	2022	2023	2022
Eigið fé					
Eiginfjárreikningur		3.061.385	2.739.149	3.195.185	2.895.962
Hlutdeild minnihluta í eigin fé		0	0	97.961	107.416
Eigið fé samtals 14		3.061.385	2.739.149	3.293.145	3.003.379
Skuldbindingar					
Lífeyrisskuldbinding	15	135.821	84.991	135.821	84.991
Aðrar skuldbindingar		0	3.494	0	3.494
		135.821	88.485	135.821	88.485
Langtímaskuldir					
Skuldir við lánastofnanir	16	1.257.822	1.093.945	1.896.520	1.679.066
Skammtímaskuldir					
Skuldir við eigin fyrirtæki		116.430	107.681	0	0
Skammtímahluti lífeyrisskuldbindingar	15	5.800	4.527	5.800	4.527
Næsta árs afborganir langtímaskulda	16	129.790	133.858	172.161	172.418
Fyrirframinnheimtar tekjur		3.781	10.474	3.781	10.474
Aðrar skammtímaskuldir		497.122	434.261	522.409	491.182
		752.923	690.802	704.152	678.602
Skuldir og skuldbindingar samtals		2.146.566	1.873.232	2.736.492	2.446.154
Eigið fé og skuldir samtals		5.207.950	4.612.381	6.029.638	5.449.533

Ábyrgðir og skuldbindingar utan efnahagsreiknings 18

Sjóðstreymisýfirlit 2023

		A hluti			A og B hluti		
		Skýr Ársreikningur	Áætlun 2023	Ársreikningur	Ársreikningur	Áætlun 2023	Ársreikningur
		2023	með viðaukum	2022	2023	með viðaukum	2022
Rekstrarhreyfingar							
Rekstrarniðurstaða	14	242.509	160.476	218.189	230.261	147.794	292.959
Rekstrarliðir sem hafa ekki áhrif á fjárstreymi:							
Afskriftir	8	80.064	85.245	80.431	160.295	162.884	159.337
Verðbætur		80.478	65.408	88.758	143.262	109.320	163.333
Hagnaður af sölu rekstrarfjármuna		0	0	(284)	(2.032)	0	(130.695)
Hlutdeild minnihluta í afkomu	14	0	0	0	(9.456)	0	(10.147)
Hækkun lífeyrisskuldbindingar	15	55.284	6.426	9.622	55.284	6.426	9.622
Veltufé frá rekstri		458.334	317.555	396.715	577.613	426.424	484.409
Breytingar á rekstrartengdum eignum og skuldum:							
Fyrirframgreiddur kostnaður, breyting ...	12	6.182	3.428	6.180	6.182	3.428	6.180
Birgrðir, breyting		102	0	(395)	102	0	(395)
Önnheimtar tekjur, breyting		19.464	0	(66.290)	15.307	0	(56.637)
Aðrar skammtímakröfur, breyting		(52.157)	0	55.683	(70.337)	0	53.562
Skammtímaskuldir, breyting		47.082	0	2.584	51.896	0	(4.940)
Greiðslur vegna lífeyrisskuldbindingar ...	15	(3.246)	(850)	(2.260)	(3.246)	(850)	(2.260)
Samtals		17.427	2.578	(4.498)	(96)	2.578	(4.490)
Handbært fé frá rekstri		475.761	320.133	392.217	577.518	429.002	479.919
Fjárfestingarhreyfingar							
Fjárfesting í varanlegum rekstrarfjárm.	8	(520.826)	(866.900)	(334.361)	(607.502)	(933.647)	(406.017)
Gatnagerðagjöld	8	43.730	0	35.572	43.730	0	35.572
Söluverð íbúðarhúsnæðis		0	0	0	0	0	173.500
Söluverð rekstrarfjármuna		0	0	878	5.979	0	878
Eignarhlutir breyting		0	0	(71)	0	0	(71)
Langtímakröfur, breyting		(136)	0	(44)	(136)	0	(44)
Langtímakröfur á eigin ft., breyting.....	11	10.782	9.411	49.070	0	0	0
Fjárfestingarhreyfingar		(466.450)	(857.489)	(248.956)	(557.929)	(933.647)	(196.182)
Fjármögnunarhreyfingar							
Viðskiptastaða eigin ft., breyting		(5.198)	(5.042)	70.984	0	0	0
Tekin ný langtímalán		225.215	630.000	0	285.379	630.000	0
Afborganir langtímalána	16	(163.526)	(152.855)	(127.119)	(202.767)	(168.402)	(196.290)
Aðrir liðir		(484)	0	1.370	(12.292)	0	13.679
Fjármögnunarhreyfingar		56.008	472.103	(54.765)	70.320	461.598	(182.611)
Hækkun á handbæru fé		65.319	(65.253)	88.496	89.909	(43.047)	101.126
Handbært fé í ársbyrjun		221.603	222.330	133.107	302.384	351.912	201.258
Handbært fé í árslok		286.922	157.077	221.603	392.295	308.865	302.384

Skýringar

1. Upplýsingar um sveitarfélagið

Rangárþing ytra er sveitarfélag á Suðurlandi og var fjöldi íbúa þess 1.867 þann 1. janúar 2024 skv. Hagstofu Íslands. Skrifstofa sveitarfélagsins er að Suðurlandsvegi 1, Hellu.

Mælt er fyrir um grundvallarþætti stjórnsýslu og starfsemi sveitarfélaga í sveitarstjórnarlögum nr. 138/2011.

2. Grundvöllur reikningsskilanna

Ársreikningur Rangárþings ytra árið 2023 hefur að geyma samantekin reikningsskil fyrir þær rekstrareiningar sem falla undir A og B hluta starfsemi sveitarfélagsins sbr. 60. gr. sveitarstjórnarlaga, nr. 138/2011.

Til samræmis við reglugerð um bókhald, fjárhagsáætlanir og ársreikninga sveitarfélaga nr. 1212/2015 er settur fram rekstrarreikningur, efnahagsreikningur, sjóðstreymisýfirlit og viðeigandi skýringar.

Til samræmis við 3. mgr. 20. gr. reglugerðar nr. 1212/2015 eru byggðasamlög, sameignarfélög, sameignarfyrirtæki og önnur félagaform sem eru með ótakmarkaðri ábyrgð sveitarfélagsins færð inn í samantekin reikningsskil sveitarfélagsins miðað við hlutfallslega ábyrgð sveitarfélagsins. Í ársreikningi sveitarfélagsins er þessi ábyrgðarhlutdeild skilgreind sem hlutdeild í samstarfsverkefnum og er gert grein fyrir þeim í skýringu 10.

Til A hluta telst starfsemi sem að hluta eða öllu leyti er fjármögnuð með skatttekjum. Hér er um að ræða Aðalsjóð, en auk hans Eignasjóð og Þjónustustöð, auk hlutdeildar sveitarfélagsins í samstarfsverkefnum. Til B hluta teljast fjárhagslega sjálfstæð fyrirtæki sem að hálfu eða meirihluta eru í eigu sveitarfélagsins, en rekstur þessara fyrirtækja er fjármagnaður með þjónustutekjum. Fyrirtæki sem falla undir B hluta starfsemi sveitarfélagsins eru Leiguíbúðir, Félagslegar íbúðir, Fráveita, Suðurlandsvegur 1-3 hf. og Rangárljós, auk hlutdeildar í samstarfsverkefnum.

Ársreikningurinn er gerður samkvæmt kostnaðarverðsreglu og í samræmi við sveitarstjórnarlög, lög um ársreikninga nr. 3/2006 og reglugerð um bókhald, fjárhagsáætlanir og ársreikninga sveitarfélaga nr. 1212/2015. Ársreikningurinn byggir í meginatriðum á sömu reikningsskilaaðferðum og árið áður, að öðru leyti en gert er grein fyrir í skýringu 3o um breytingar á reikningsskilaaðferðum..

Stöður í efnahagsreikningi milli rekstrareininga og viðskipti milli þeirra eru felld út í ársreikningnum. Af viðskiptum milli rekstrareininga sveitarfélagsins má nefna álagða fasteignaskatta, húsaleigu Eignasjóðs og önnur innbyrðis viðskipti vegna kaupa á vöru og þjónustu.

Hlutdeild minnihlutaeigenda í eigin fé B hluta fyrirtækja er færð sem sérstakur liður í efnahagsreikningi. Hlutdeild minnihlutaeigenda í afkomu B hluta fyrirtækja er færð sem sérstakur liður í rekstrarreikningi.

3. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir

Reikningsskilaaðferðum sem settar eru fram hér á eftir hefur verið beitt með samræmdum hætti á öllum þeim tímabilum sem birt eru í ársreikningnum, nema annað sé tekið fram.

a. Innlausn tekna

Skatttekjur eru færðar til tekna við álagningu þeirra en til lækkunar er færð reiknuð niðurfærsla vegna óinnheimtra skatttekna. Til skatttekna heyra útsvar, fasteignaskattur og framlög úr Jöfnunarsjóði sveitarfélaga, auk annarra tekna sem hafa ígildi skatta, svo sem lóðarleiga.

Tekjur af sölu þjónustu og vöru eru færðar þegar afhending hefur farið fram og kröfuréttur myndast.

Áfallnar vaxtatekjur eru færðar til tekna í samræmi við höfuðstól og skilmála vaxtaberandi krafna. Arðstekjur eru færðar til tekna þegar réttur til þeirra hefur myndast.

Hagnaður eða tap af sölu varanlegra rekstrarfjármuna er reiknað sem mismunur söluverðs og bókfærðs verðs og er hann færður í rekstrarreikning meðal rekstrartekna eða -gjalda, eftir því sem við á.

b. Færsla gjalda

Útgjöld eru færð í ársreikninginn á því tímabili sem til þeirra er stofnað og kröfuréttur seljanda hefur myndast.

3. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.

c. Verðlags- og gengisviðmið

Eignir og skuldir, sem bundnar eru verðlagsvísitölu eða gengi erlendra gjaldmiðla eru færðar í ársreikninginn miðað við verðlag eða gengi í árslok. Verðlagsbreytingar og gengismunur sem myndast er færður í rekstrarreikning.

d. Varanlegir rekstrarfjármunir

Varanlegir rekstrarfjármunir, aðrir en lóðir og lendur sem sveitarfélagið hefur leigutekjur af, eru færðir til eignar í efnahagsreikningi á kostnaðarverði að frádregnum afskriftum. Kostnaðarverð samanstendur af beinum kostnaði sem fellur til við öflun rekstrarfjármuna. Frá kostnaðarverði dragast álögð gatnagerðargjöld og önnur framlög og endurgreiðslur vegna stofnkostnaðar.

Lóðir og lendur sem sveitarfélagið hefur leigutekjur af eru færðar á gagnvirði eða núvirði framtíðarleigutekna samkvæmt fyrirbyggjandi leigusamningum sé það lægra. Lóðir og lendur eru endurmetnar með reglubundnum hætti. Endurmat lóða og lendna er fært á eignfjárreikning.

e. Afskriftir varanlegra rekstrarfjármuna

Afskriftir eru reiknaðar sem fastur hundraðshluti miðað við áætlaðan nýtingartíma rekstrarfjármuna þar til niðurlagsverði er náð. Áætlaður nýtingartími rekstrarfjármuna greinist þannig:

Fasteignir	25 - 40 ár
Veitukerfi	25 ár
Gatnakerfi	25 ár
Vélar, áhöld og tæki	5 - 6 ár

Lóðir og lendur sem sveitarfélagið hefur leigutekjur af eru ekki afskrifaðar.

f. Stofnframlög og eignarhlutir í félögum

Eignarhlutir í félögum og stofnframlög í byggðasamlögum og eigin fyrirtækjum eru færðir á kostnaðarverði að frádreginni óbeinni niðurfærslu. Framlög sveitarfélagsins til byggðasamlaga og ýmissa verkefna teljast hluti kostnaðar vegna viðeigandi málaflokks.

g. Langtímakröfur

Langtímakröfur eru færðar til eignar í samræmi við lánskjör. Næsta árs og gjaldfallnar afborganir langtímakrafna eru færðar í efnahagsreikningi meðal veltufjármuna.

h. Fyrirframgreiðsla til Brúar lífeyrissjóðs

Fyrirframgreiðsla til Brúar lífeyrissjóðs vegna uppgjors A-deildar á árinu 2018 er færð til eignar og er framlag í lífeyrisaukasjóð gjaldfært á 30 árum en framlag í varúðarsjóð á 20 árum til samræmis við ákvæði reglugerðar nr. 1212/2015.

i. Óinnheimtar tekjur og aðrar kröfur

Óinnheimtar tekjur og aðrar kröfur eru færðar niður til að mæta almennri áhættu sem fylgir kröfueign sveitarfélagsins, en hér er ekki um endanlega afskrift að ræða. Annars vegar er um að ræða niðurfærslu vegna krafna sem sérstaklega hafa verið metnar í tapshættu og hins vegar niðurfærslu til að mæta almennri áhættu. Niðurfærslan er dregin frá viðkomandi liðum í efnahagsreikningi.

j. Handbært fé

Sjóðir og bankainnstæður teljast til handbærs fjár.

k. Lífeyrisskuldbinding

Lífeyrisskuldbinding vegna lífeyrisréttinda starfsmanna sveitarfélagsins er færð sem langtímaskuld í efnahagsreikningi. Áætlaðar næsta árs greiðslur vegna skuldbindingarinnar er færð meðal skammtímaskulda. Skuldbindingin var reiknuð út af tryggingastærðfræðingi í árslok 2023. Breyting á skuldbindingunni á árinu er gjaldfærð í rekstrarreikningi sbr. skýringu 15.

Skýringar, frh.:

3. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.

l. Langtímaskuldir

Langtímaskuldir eru færðar í efnahagsreikning í árslok eins og lánskjör segja til um. Næsta árs afborganir langtímaskulda eru færðar meðal skammtímaskulda.

m. Ábyrgðir og skuldbindingar utan efnahagsreiknings

Upplýsingar um ábyrgðir og skuldbindingar sveitarfélagsins utan efnahagsreiknings eru birtar í skýringu 18.

n. Fjárhagsáætlun

Fjárhagsáætlun sveitarfélagsins fyrir árið 2023 er hluti ársreikningsins og er birt í rekstrarreikningi, sjóðstreymisýfirliti og skýringum. Um er að ræða fjárhagsáætlun með viðaukum sem sveitarstjórn hefur samþykkt. Gerð er grein fyrir upphaflega samþykkttri fjárhagsáætlun, samþykktum viðaukum og fjárhagsáætlun með viðaukum í skýringu 22

4. Rekstrartekjur

Rekstrartekjur greinast þannig:

	A hluti			A og B hluti		
	Ársreikningur 2023	Áætlun 2023 með viðaukum	Ársreikningur 2022	Ársreikningur 2023	Áætlun 2023 með viðaukum	Ársreikningur 2022
Útsvar og fasteignaskattur:						
Útsvar.....	1.304.140	1.346.953	1.195.726	1.304.140	1.346.953	1.195.726
Fasteignaskattur.....	414.296	418.359	374.573	412.440	413.999	372.043
Lóðarleiga.....	30.699	30.321	20.680	30.699	30.321	20.680
	1.749.135	1.795.633	1.590.980	1.747.279	1.791.273	1.588.450
Framlög Jöfnunarsjóðs:						
Framlag vegna fasteignaskatts.....	147.248	140.479	130.482	147.248	140.479	130.482
Framlag vegna útgjaldajöfnunar.....	221.286	191.575	187.878	221.286	191.575	187.878
Framlög vegna grunnskóla.....	135.729	131.275	128.579	135.729	131.275	128.579
Framlög vegna fatlaðs fólks.....	186.543	135.058	143.518	186.543	135.058	143.518
Önnur framlög.....	26.331	25.033	23.074	26.331	25.033	23.074
	717.138	623.420	613.531	717.138	623.420	613.531
Skatttekjur samtals	2.466.273	2.419.053	2.204.511	2.464.418	2.414.693	2.201.981
Aðrar tekjur:						
Aðrar tekjur.....	604.013	509.099	601.936	875.992	758.455	846.768
Söluhagnaður.....	0	0	284	2.032	0	130.695
	604.013	509.099	602.220	878.024	758.455	977.463
Rekstrartekjur samtals.....	3.070.287	2.928.152	2.806.730	3.342.442	3.173.148	3.179.444

Skýringar, frh.:

5. Laun og launatengd gjöld

Laun og launatengd gjöld greinast þannig:

	A hluti			A og B hluti		
	Ársreikningur 2023	Áætlun 2023 með viðaukum	Ársreikningur 2022	Ársreikningur 2023	Áætlun 2023 með viðaukum	Ársreikningur 2022
Laun	511.320	513.897	477.325	566.893	562.484	524.182
Launatengd gjöld	78.221	79.665	70.022	80.955	79.665	72.391
Áfallið orlof, breyting	6.140	0	(2.070)	6.140	0	(2.070)
Annar áfallinn launakostnaður	896.286	900.929	789.476	896.286	900.929	789.476
Framlög vegna uppgjörs						
A deildar Brúar lífeyrissjóðs	6.182	6.194	6.195	6.182	6.194	6.195
	1.498.150	1.500.685	1.340.948	1.556.457	1.549.272	1.390.174
Breyting á lífeyrisskuldbindingu	55.296	6.426	9.623	55.296	6.426	9.623
Laun og launatengd gj. samtals	1.553.446	1.507.111	1.350.571	1.611.753	1.555.698	1.399.796

Byggðasamlagið Oddi bs. annast rekstur grunnskóla og leikskóla í sveitarfélaginu. Hlutdeild sveitarfélagsins í launakostnaði byggðasamlagsins er flokkuð sem annar áfallinn launakostnaður í ársreikningi sveitarfélagsins.

	2023	2022
Fjöldi starfsmanna í árslok.....	148	157
Fjöldi stöðugilda í árslok.....	126	129
Ársverk.....	125	127
Laun sveitarstjóra og sveitarstjórnar.....	54.467	57.778

6. Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld

	A hluti			A og B hluti		
	Ársreikningur 2023	Áætlun 2023 með viðaukum	Ársreikningur 2022	Ársreikningur 2023	Áætlun 2023 með viðaukum	Ársreikningur 2022
Vaxtatekjur og verðbætur.....	3.244	13.180	15.285	6.814	13.180	15.688
Arður af eignarhlutum.....	5.757	0	856	757	0	856
Vaxtagjöld og verðbætur	(155.816)	(137.995)	(169.322)	(225.421)	(188.296)	(241.388)
Vextir frá eigin fyrirtækjum.....	16.778	13.090	25.234	0	0	0
Fjármunat. og (fjármagnsgj.) samt.....	(130.038)	(111.725)	(127.947)	(217.850)	(175.116)	(224.843)

Skýringar, frh.:

7. Heildaryfirlit um rekstur

Rekstur málaflokka, stofnana og fyrirtækja sveitarfélagsins greinist þannig. Í yfirlitinu eru birtar upplýsingar um rekstrartekjur að frádregnum rekstrargjöldum viðkomandi rekstrareininga.

	Ársreikningur 2023	Áætlun 2023 með viðaukum	Ársreikningur 2022
Aðalsjóður:			
Skatttekjur	2.311.337	2.311.245	2.088.784
Félagsþjónusta	(157.197)	(177.396)	(147.927)
Heilbrigðismál	(2.498)	(2.526)	(2.140)
Fræðslu- og uppeldismál	(1.294.551)	(1.302.113)	(1.126.029)
Menningarmál	(23.280)	(24.493)	(22.046)
Æskulýðs- og íþróttamál	(262.906)	(267.734)	(218.119)
Brunamál og almannavarnir	(43.749)	(44.251)	(39.822)
Hreinlætismál	12.005	8.787	(8.139)
Skipulags- og byggingarmál	(69.375)	(77.947)	(65.374)
Umferðar- og samgöngumál	(129.849)	(136.557)	(109.799)
Umhverfismál	(34.275)	(32.043)	(30.017)
Atvinnumál	(19.119)	(16.861)	(18.748)
Sameiginlegur kostnaður	(178.360)	(186.116)	(182.847)
Framlag til Brúar og lífeyrisskuldbinding, breyting	(47.424)	(10.694)	(12.137)
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld	31.812	55.094	42.453
Aðalsjóður samtals	92.572	96.395	148.092
A hluta stofnanir:			
Eignasjóður	111.894	66.682	72.300
Þjónustustöð	7.639	(5.715)	(9.364)
Samstarfsverkefni A hluta	30.404	3.114	7.161
A hluti samtals	242.509	160.476	218.189
B hluta fyrirtæki:			
Suðurlandsvegur 1-3 hf.	(30.512)	(19.343)	(32.743)
Leiguíbúðir	7.977	6.284	129.506
Félagslegar íbúðir	(8.134)	(5.162)	(10.410)
Fráveita	7.461	7.029	(1.882)
Húsakynni bs.	0	0	0
Rangárljós	5.835	5.739	2.432
Samstarfsverkefni B hluta	669	(7.229)	(22.280)
Hlutdeild minnihluta í afkomu	9.456	0	10.147
A og B hluti samtals	230.261	147.794	292.959

Skýringar, frh.:

8. Varanlegir rekstrarfjármunir

a. Bókfært verð

Varanlegir rekstrarfjármunir greinast þannig:

	Fasteignir og lóðir	Gatnakerfi	Vélar, áhöld og tæki	Samtals
A hluti				
Heildarverð 1.1. 2023	3.253.330	506.932	158.631	3.918.893
Afskrifað áður 1.1.2023	(1.060.537)	(172.472)	(123.204)	(1.356.213)
Bókfært verð 1.1. 2023	2.192.793	334.459	35.428	2.562.680
Viðbót á árinu	430.398	36.749	9.948	477.095
Endurmat lóða og lendna*	86.571	0	0	86.571
Afskrifað á árinu	(49.680)	(22.051)	(8.332)	(80.064)
Áhrif breytinga hlufalls samstarfsverkefna	3.210	(264)	(18)	2.929
Bókfært verð 31.12. 2023	2.663.291	348.893	37.027	3.049.210
Samtals heildarverð 31.12. 2023	3.773.509	543.417	168.562	4.485.488
Afskrifað samtals	(1.110.217)	(194.524)	(131.536)	(1.436.278)
Bókfært verð 31.12. 2023	2.663.291	348.893	37.027	3.049.210
Afskriftahlutföll	0-4%	4%	15-20%	
	Fasteignir og lóðir	Gatna- og veitukerfi	Vélar, áhöld og tæki	Samtals
A og B hluti				
Heildarverð 1.1. 2023	4.452.410	1.716.699	258.962	6.428.071
Afskrifað áður 1.1.2023	(1.397.472)	(683.448)	(176.237)	(2.257.157)
Bókfært verð 1.1. 2023	3.054.938	1.033.251	82.725	4.170.915
Viðbót á árinu	431.271	102.578	29.923	563.772
Endurmat lóða og lendna*	86.570	0	0	86.570
Selt/fært út á árinu	0	0	(3.946)	(3.946)
Afskrifað á árinu	(78.820)	(59.113)	(22.362)	(160.295)
Áhrif breytinga hlufalls samstarfsverkefna	(5.136)	(10.155)	(4.164)	(19.455)
Bókfært verð 31.12. 2023	3.488.823	1.066.561	82.176	4.637.560
Samtals heildarverð 31.12. 2023	4.965.115	1.809.122	280.775	7.055.012
Afskrifað samtals	(1.476.292)	(742.561)	(198.599)	(2.417.451)
Bókfært verð 31.12. 2023	3.488.823	1.066.561	82.176	4.637.561
Afskriftahlutföll	0-4%	4%	15-20%	

*Lóðir og lendur sveitarfélagsins sem það hefur leigutekjur af voru endurmetnar í árslok 2023 til samræmis við álit reikningsskila- og upplýsinganefndar sveitarfélaga nr. 2/2010 þar sem breyting gangvirðis var yfir 5%.

Skýringar, frh.:

8. Varanlegir rekstrarfjármunir, frh.

b. Fjárfesting

Fjárfesting í varanlegum rekstrarfjármunum á árinu sundurliðast þannig:

	Fjárfesting 2023	Áætlun 2023 með viðaukum
A hluti		
Fasteignir:		
Íþróttavöllur Hellu.....	1.514	20.000
Laugalandsskóli.....	3.242	3.400
Viðbygging grunnskóla og leikskóli á Hellu.....	412.905	790.000
Skrifstofa sveitarfélagsins.....	12.058	10.500
	<u>429.719</u>	<u>823.900</u>
Gatnakerfi og opin svæði:		
Gatnaframkvæmdir	66.633	25.000
Gatnagerðargjöld	(43.730)	0
	<u>22.903</u>	<u>25.000</u>
Göngustígar og útivistarsvæði.....	13.845	8.000
Áhöld og tæki:		
Þjónustustöð, vélar og tæki.....	7.581	10.000
Samstarfsverkefni A hlutdeild	3.047	0
A hluti samtals.....	<u>477.095</u>	<u>866.900</u>
B hluti		
Fráveita:		
Framkvæmdakostnaður	8.525	24.000
	<u>8.525</u>	<u>24.000</u>
Rangárljós:		
Framkvæmdakostnaður.....	(35)	1.500
	<u>(35)</u>	<u>1.500</u>
Samstarfsverkefni B hlutdeild	78.187	41.247
B hluti samtals	<u>86.677</u>	<u>66.747</u>
Samtals A og B hluti	<u>563.772</u>	<u>933.647</u>

Skýringar, frh.:

8. Varanlegir rekstrarfjármunir, frh.

c. Fasteignamat og váttryggingaverð

Fasteignamat og váttryggingarverð varanlegra rekstrarfjármuna skiptist þannig í árslok 2023

	A hluti	A og B hluti
Fasteignamat.....	1.672.990	2.374.645
Brunabótamat fasteigna.....	5.621.100	7.252.900
Váttryggingaverðmæti lausafjármuna.....	575.953	575.953
Váttryggingaverðmæti veitumannvirkja.....	0	1.460.470

9. Stofnframlög og eignarhlutir í félögum

Stofnframlög og eignarhlutir í félögum greinast þannig:

	Eignarhlutur		Bókfært verð	
	A hluti	A og B hluti	A hluti	A og B hluti
Samtök sunnlenskra sveitarfélaga			9.561	9.561
Brunavarnir Rangárvallasýslu bs.	45,8%	45,8%	0	0
Sorpstöð Rangárvallasýslu bs.	43,6%	43,6%	30.485	0
Eignarhaldsfélag Suðurlands hf. A-bréf	2,1%	2,1%	1.877	1.877
Eignarhaldsfélag Suðurlands hf. B-bréf	3,8%	3,8%	8.376	8.376
Strandavöllur ehf.	17,9%	17,9%	13.450	13.450
Rangárbakkar, hestamiðstöð Suðurlands ehf.	7,2%	7,2%	5.207	5.207
Sælubúið ehf.	8,4%	8,4%	748	748
Landskerfi bókasafna hf.	0,3%	0,3%	376	376
Lánasjóður sveitarfélaga ohf.	1,7%	1,7%	152.019	152.019
Rangárhöllin ehf.	16,1%	16,1%	18.000	18.000
Suðurlandsvegur 1-3 hf.	69,0%	69,0%	397.939	0
Vatnsveita Rangárbings ytra og Ásahrepps bs.	81,8%	81,8%	123.378	0
Rangárljós	100,0%	100,0%	142.620	0
Lundartún hses.			12.089	12.089
Háskólafélag Suðurlands ehf.	7,8%	7,8%	5.882	5.882
Önnur félög			2.875	2.875
Hlutdeild í eignarhlutum samstarfsverkefna			83	15.588
			924.965	246.048
Niðurfærsla eignarhluta			(15.162)	(15.162)
Stofnframlög og eignarhlutir í félögum samtals			909.803	230.886

10. Samstarfsverkefni með ótakmarkaðri ábyrgð

Hlutdeild í samstarfsverkefnum sem eru með ótakmarkaðri ábyrgð sveitarfélagsins greinast þannig

A hluti	Ábyrgðar				
	hlutur	Afkoma	Eignir	Skuldir	Eigið fé
Bergrisinn bs.....	6,88%	19.397	67.050	47.523	19.527
Brunavarnir Rangárvallasýslu bs.....	44,29%	947	71.023	44.565	26.458
Byggðasamlagið Oddi.....	86,44% (0)	0	205.346	205.346	(0)
Félags- og skólaþjónusta.....	32,04% (0)	0	11.571	9.035	2.536
Heilbrigðiseftirlit Suðurlands.....	5,91% (395)	395	2.065	7.347	(5.282)
Héraðsnefnd Rangæinga.....	44,29% (465)	465	146.256	1.914	144.342
Tónlistarskóli Rangæinga.....	44,80% (2.175)	2.175	11.575	38.022	(26.447)
Byggðasafnið Skógum.....	33,22%	13.096	152.670	51.324	101.346
A hluti samtals.....		30.404	667.556	405.076	262.480
B hluti					
Vatnsveita Ása og Rangárbings ytra.....	85,95%	9.981	482.310	228.576	253.735
Húsakynni.....	86,44% (0)	0	4.063	4.063	(0)
Sorpstöð Rangárvallasýslu.....	44,29% (9.311)	9.311	167.076	107.197	59.879
B hluti samtals.....		669	653.449	339.835	313.613
A og B hluti samtals.....		31.074	1.321.005	744.912	576.093

Skýringar, frh.:

11. Langtímakröfur á eigin fyrirtæki

Breyting langtímakrafna A hluta á B hluta greinist þannig:

	A hluti
Staða langtímakrafna í ársbyrjun	177.831
Afborgun langtímakrafna á árinu	(10.782)
Verðbætur.....	14.235
Langtímakröfur samtals, þ.m.t. næsta árs afborganir	181.285
Næsta árs afborganir og gjaldfallnar afborganir.....	(11.213)
	170.072

Afborganir af langtímakröfum greinast þannig á næstu ár:

Árið 2024	11.213
Árið 2025	11.661
Árið 2026	12.128
Árið 2027	12.613
Árið 2028	13.117
Afborgun síðar.....	120.553
Langtímakröfur samtals, þ.m.t. næsta árs afborganir	181.285

Reiknaðir eru 4,0 - 4,5% ársvextir á langtímakröfur á eigin fyrirtæki, en lánin eru bundin vísitölu neysluverðs.

12. Fyrirframgreiðsla til Brúar lífeyrissjóðs

Fyrirframgreidd framlög vegna uppgjors við Brú lífeyrissjóð á árinu 2018 eru færð til eignar í efnahagsreikningi sem fyrirframgreiddur kostnaður. Sá hluti sem verður gjaldfærður á árinu 2023 er færður meðal veltufjármuna, en það sem kemur til gjaldfærslu síðar er fært meðal fastafjármuna. Gjaldfærslur vegna uppgjorsins eru færðar meðal launa og launatengdra gjalda í rekstrarreikningi.

Gjaldfærslur vegna uppgjorsins og staða fyrirframgreiðslunnar greinast þannig á árinu:

	A hluti	A og B hluti
Staða fyrirframgreiðslu í ársbyrjun	142.322	142.322
Gjaldfært á árinu	(6.182)	(6.182)
Áhrif breytinga hlufalls samstarfsverkefna.....	113	113
Staða fyrirframgreiðslu í árslok	136.253	136.253

Fyrirframgreiðsla greinist þannig í efnahagsreikningi:

Næsta árs gjaldfærsla, færð meðal veltufjármuna	6.186	6.186
Langtímahluti fyrirframgreiðslu	130.067	130.067
Samtals í efnahagsreikningi	136.254	136.254

Fyrirframgreiðsla skiptist þannig í árslok:

Framlag í lífeyrisaukasjóð	129.387	129.387
Framlag í varúðarsjóð	6.867	6.867
	136.254	136.254

Við útreikning á skuldaviðmiði er heimilt að draga frá bókfært verð fyrirframgreiðslu til Brúar lífeyrissjóðs.

Skýringar, frh.:

13. Öinnheimtar tekjur

Öinnheimtar tekjur greinast þannig:

	A hluti	A og B hluti
Öinnheimtar skatttekjur, heild.....	321.444	321.444
Niðurfærsla óinnheimtra skatttekna.....	(116.176)	(116.176)
Öinnheimtar skatttekjur að frádreginni niðurfærslu.....	205.268	205.268
Öinnheimtar aðrar tekjur, heild.....	104.060	127.200
Niðurfærsla óinnheimta annarra tekna.....	(10.429)	(11.029)
Öinnheimtar aðrar tekjur að frádreginni niðurfærslu.....	93.632	116.171
Öinnheimtar tekjur í árslok	298.900	321.439

Niðurfærsla óinnheimtra tekna greinist þannig:

	A hluti			B hluti	A og B hluti
	Skatttekjur	Aðrar tekjur	Samtals	Aðrar tekjur	Samtals
Niðurfærsla í ársbyrjun.....	75.576	10.429	86.005	600	86.605
Niðurfærsla, breyting á árinu.....	40.600	0	40.600	0	40.600
Niðurfærsla í árslok	116.176	10.429	126.605	600	127.205

14. Eigið fé

Yfirlit um eiginfjárreikning:

	A hluti	A og B hluti	Hlutdeild minnihluta	A og B hluti samtals
Eigið fé 1.1.	2.739.149	2.895.962	107.417	3.003.379
Endurmat lóða og lendna	86.571	86.571	0	86.571
Rekstrarniðurstaða ársins	242.509	230.261	(9.456)	220.805
Áhrif breytinga hlufalls samstarfsverkefna	(6.844)	(17.609)	0	(17.609)
Eigið fé 31.12.	3.061.385	3.195.185	97.961	3.293.146

Lóðir og lendur sveitarfélagsins sem það hefur leigutekjur af voru endurmetnar í árslok 2020 til samræmis við álit reikningsskilanefndar sveitarfélaga nr. 2/2010 þar sem breyting gangvirðis var yfir 5%.

15. Lífeyrisskuldbinding

Á sveitarfélaginu hvílir skuldbinding vegna lífeyrisréttinda starfsmanna sveitarfélagsins. Reiknuð hækkun á árinu á lífeyrisréttindum sem byggð er á útreikningi tryggingarstærðfræðings er færð í rekstrarreikning og til hækkunar á lífeyrisskuldbindingunni. Greiddur lífeyrir á árinu er færður til lækkunar á lífeyrisskuldbindingunni. Breyting lífeyrisskuldbindingar á árinu greinist þannig:

	A hluti	A og B hluti
Lífeyrisskuldbinding 1.1.2023.....	89.518	89.518
Innfærsla lífeyrisskuldbindingar frá Brú lífeyrissjóð.....	46.347	46.347
Hækkun lífeyrisskuldbindingar á árinu.....	8.949	8.949
Samtals gjaldfærð hækkun lífeyrisskuldbindingar.....	55.296	55.296
Framlag vegna lífeyrisgreiðslna.....	(3.246)	(3.246)
Lífeyrisskuldbinding 31.12. 2023.....	141.568	141.568
Skammtíamhluti lífeyrisskuldbindingar.....	(5.800)	(5.800)
Áhrif breytinga hlufalls samstarfsverkefna	52	52
Langtíamhluti lífeyrisskuldbindingar í árslok 2023.....	135.820	135.820
Núvirði áætlaðs framlags vegna lífeyrisgreiðslna greinist þannig á næstu ár:		
Árin 2024-2028.....	29.469	29.469
Árin 2029-2033.....	29.236	29.236
Árin 2034-2038.....	26.583	26.583
Síðar.....	56.279	56.279
	141.567	141.567

Í október 2023 ákvarðaði stjórn Brúar lífeyrissjóðs að viðbótarframlag yrði innheimt hjá launagreiðendum frá og með janúar 2024 vegna tiltekins hóps lífeyrisþega sem væri með tryggt réttindi hjá sjóðnum. Nemur þetta framlag 10% af mánaðarlegum lífeyri þessara aðila. Við þessa ákvörðun myndaðist skuldbinding sveitarfélagsins gagnvart þessum hópi lífeyrisþega hjá A deild Brúar lífeyrissjóðs. Nam skuldbindingin 46,3 millj. kr. og er hún færð í rekstrarreikning og til hækkunar á lífeyrisskuldbindingunni.

Skýringar, frh.:

16. Skuldir við lánastofnanir

Breyting langtímalána á árinu greinist þannig:

	Verðtryggð lán	Samtals
A hluti:		
Staða lána 1.1.2023	1.227.803	1.227.803
Tekin ný lán.....	225.215	225.215
Afborganir af lánum	(163.526)	(163.526)
Verðbætur	94.577	94.577
Áhrif breytinga hlutfalls samstarfsverkefna.....	3.542	3.542
	1.387.611	1.387.611
Næsta árs afborgun	(129.790)	(129.790)
Langtímaskuldir í árslok.....	1.257.822	1.257.822

A og B hluti:

Staða lána 1.1.2023	1.851.484	1.851.484
Tekin ný lán.....	285.379	285.379
Afborganir af lánum	(202.767)	(202.767)
Verðbætur	143.262	143.262
Áhrif breytinga hlutfalls samstarfsverkefna.....	(8.676)	(8.676)
	2.068.681	2.068.681
Næsta árs afborgun	(172.161)	(172.161)
Langtímaskuldir í árslok.....	1.896.520	1.896.520

Afborganir af langtímaskuldum greinast þannig á næstu ár:

	A hluti	A og B hluti
Árið 2024	129.790	172.161
Árið 2025	90.800	135.122
Árið 2026	93.181	137.941
Árið 2027	95.755	140.964
Árið 2028	98.368	144.037
Síðar	879.717	1.338.456
Langtímaskuldir samtals, þ.m.t. næsta árs afborganir	1.387.611	2.068.681

Afborgunarskilmálar af 62,0 millj. kr. láni sem tekið var á árinu 2004 eru þannig að 1/40 greiðist á 6 mánaða fresti í 10 skipti, þ.e. í 5 ár og skal þá greiða lánið upp, eða 31/40 hluta lánsins. Framlengingarheimild er til staðar í lánssamningnum til 5 ára í senn til allt að 15 ára. Gert er ráð fyrir að heimildin verði nýtt við útreikning afborgana á næstu ár.

Skýringar, frh.:

16. Skuldir við lánastofnanir, frh.

Veðsetningar

Íbúðir í eigu sveitarfélagsins að bókfærðu virði 129,3 millj. kr. eru veðtryggðar fyrir skuldum að eftirstöðum 57,8 millj. kr. í árslok 2023. Sveitarfélagið hefur veitt Lánasjóði sveitarfélaga veð í staðgreiðslutekjum fyrir skuldum að eftirstöðum að fjárhæð 900 millj. kr. í árslok 2023.

17. Heildaryfirlit um samantekna fjárhagsstöðu A og B hluta í árslok

Eignir, skuldir og eigið fé sveitarfélagsins greinist þannig:

	Eignarhluti	Eignir	Skuldir	Eigið fé
A hluti		5.207.950	2.146.566	3.061.385
Suðurlandsvegur 1-3 hf.	69,01%	440.028	221.885	218.143
Leiguíbúðir	100,00%	118.190	270	117.921
Félagslegar íbúðir	100,00%	130.314	139.918	(9.604)
Fráveita	100,00%	147.514	118.140	29.374
Rangárljós	100,00%	170.221	11.438	158.783
Samstarfsverkefni, hlutdeild færð í B hluta		653.449	339.835	313.613
Bakfærðir eignarhlutir í B hluta		(694.423)	0	(694.423)
Millifærslur, innbyrðis staða		(341.193)	(341.193)	(0)
Samtals		5.832.051	2.636.859	3.195.184
Hlutdeild minnihluta eigenda		197.586	99.633	97.961
Heildarstaða sveitarfélagsins í árslok		6.029.638	2.736.492	3.293.145

18. Ábyrgðir og aðrar skuldbindingar utan efnahagsreiknings

Hjúkrunar- og dvalarheimilið Lundur:

Sveitarfélagið hefur staðið að byggingu hjúkrunar- og dvalarheimilisins Lundar. Heimilið er rekið sem sjálfstæð stofnun en vistgjöldum er ætlað að standa undir rekstrarkostnaði þess. Gerð eru sérstök reikningsskil fyrir stofnunina.

Aðrar ábyrgðarskuldbindingar:

Sveitarfélagið hefur veitt veð í tekjum sínum á grundvelli 2. mgr. 68. gr. sveitarstjórnarlaga til tryggingar vegna lántöku Byggðasafnsins í Skógum hjá Lánasjóði sveitarfélaga ásamt öðrum sveitarfélögum sem standa að safninu. Eftirstöðvar lánanna nema 133,3 millj. kr. í árslok 2023.

Sveitarfélagið hefur veitt veð í tekjum sínum á grundvelli 2. mgr. 68. gr. sveitarstjórnarlaga til tryggingar vegna lántöku Byggðasamlagsins Odda hjá Lánasjóði sveitarfélaga ásamt Ásahreppi. Eftirstöðvar lánsins nema 119,0 millj. kr. í árslok 2023.

Sveitarfélagið hefur veitt veð í tekjum sínum á grundvelli 2. mgr. 68. gr. sveitarstjórnarlaga til tryggingar vegna lántöku Brunavarna Rangárvallasýslu bs. hjá Lánasjóði sveitarfélaga ásamt öðrum aðildarsveitarfélögum byggðasamlagsins. Eftirstöðvar lánsins nema 91,9 millj. kr. í árslok 2023.

Sveitarfélagið hefur veitt veð í tekjum sínum á grundvelli 2. mgr. 68. gr. sveitarstjórnarlaga til tryggingar vegna lántöku Sorpstöðvar Rangárvallasýslu bs. hjá Lánasjóði sveitarfélaga ásamt öðrum aðildarsveitarfélögum byggðasamlagsins. Eftirstöðvar lánanna nema 218,1 millj. kr. í árslok 2023.

Á árinu 2005 var eignarhlutur sveitarfélagsins í Hitaveitu Rangæinga seldur til Orkuveitu Reykjavíkur. Við söluna yfirtók Orkuveitan allar skuldir hitaveitunnar, en ábyrgð sveitarfélagsins á yfirteknum lánum hefur ekki verið aflétt. Eftirstöðvar lánanna nema 222,2 millj. kr. í árslok 2023.

19. Tengdir aðilar

Aðal- og varamenn í sveitarstjórn auk æðstu stjórnenda sveitarfélagsins eru skilgreindir sem tengdir aðilar sveitarfélagsins. Makar þessara aðila og ófjárráða börn og aðrir fjárhagslega háðir einstaklingar falla einnig undir skilgreininguna ásamt fyrirtækjum í eigu eða undir stjórn þessara aðila.

Sveitarfélagið hefur átt viðskipti við tengda aðila á árinu. Viðskipti sveitarfélagsins við tengda aðila eru á sömu forsendum og þegar um ótengda aðila er að ræða og eru skilyrði og skilmálar viðskiptanna sambærileg og við ótengda aðila. Við ákvörðun um viðskipti við tengda aðila er farið að hæfisreglum 20. gr. sveitarstjórnarlaga.

20. Önnur mál

Málaferli og kröfur

Hinn 3. júní 2020 höfðaði Smíðandi ON ehf. mál á hendur Vatnsveitu Rangárbings ytra og Ásahrepps bs. Af hálfu stefnanda var í málinu gerð krafa um viðurkenningu á rétti til skaðabóta úr hendi stefnda, vatnsveitunnar, vegna missis hagnaðar sem hlaut af því að tilboði Smíðanda ON í stækkun Lækjarbotnavatsnveitu hinn 24. apríl 2019 var ekki tekið. Áætlaður missir hagnaðar stefnanda nemur 60 millj. kr.

Í árslok 2023 féll dómur í Landsrétti í umræddu máli þar sem Vatnsveitan var sýknuð af kröfum Smíðanda ON ehf. Hæstiréttur hafnaði beiðni Smíðanda ON ehf. um áfryjun í nóvember 2023.

Skýringar, frh.:

21. Lykiltölur

	Aætlun m. viðaukum	Ársreikningar				
	2023	2023	2022	2021	2020	2019
Fjárhagsleg viðmið sveitarstjórnarlaga:						
Jafnsvægisregla - rekstrarjöfnuður...	549.269	631.302	375.799	318.398	346.330	480.539
Skuldaviðmið, skv. reglugerð*	48,1%	33,1%	30,9%	38,5%	53,4%	40,4%
Ýmsar lykiltölur						
Í hlutfalli við rekstrartekjur:						
Rekstrarniðurstaða fyrir afskriftir.....	12,2 %	14,7 %	15,2 %	14,5 %	7,0 %	15,3 %
Rekstrarniðurstaða	5,5 %	7,9 %	7,8 %	7,2 %	(0,7%)	8,7 %
Veltufé frá rekstri	10,8 %	14,9 %	14,1 %	13,4 %	4,9 %	13,6 %
Fjárfesting í varanlegum rekstrarfj....	29,6 %	17,0 %	11,9 %	2,6 %	8,3 %	13,0 %
Skuldahlutfall.....	70,2 %	69,9 %	66,7 %	75,2 %	74,4 %	66,8 %
Önnur hlutföll						
Langtímaskuldir í hlutfalli við veltufé frá rekstri mælt í árum	4,44	2,74	2,76	3,53	11,07	3,57
Veltufé frá rekstri í hlutfalli við afborganir skulda og skuldbindinga	2,08	2,80	3,12	2,85	1,06	3,06
Veltufjárlutfall	0,80	1,25	1,20	1,23	0,88	1,27
Eiginfjárlutfall	54,4 %	58,8 %	59,4 %	57,2 %	58,5 %	61,3 %
Í hlutfalli við rekstrartekjur:						
Útsvar	46,0 %	42,5 %	42,6 %	44,0 %	49,5 %	48,3 %
Fasteignaskattur	14,3 %	13,5 %	13,3 %	15,0 %	18,6 %	17,1 %
Framlög Jöfnunarsjóðs.....	21,3 %	23,4 %	21,9 %	20,2 %	15,6 %	17,4 %
Lóðarleiga.....	1,0 %	1,0 %	0,7 %	0,8 %	0,9 %	0,8 %
Skatttekjur samtals.....	82,6 %	80,3 %	78,5 %	80,0 %	84,6 %	83,6 %
Aðrar tekjur	17,4 %	19,7 %	21,5 %	20,0 %	15,4 %	16,4 %
Rekstrartekjur samtals	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Laun og launatengd gjöld	(51,3%)	(48,8%)	(47,8%)	(50,9%)	(56,1%)	(47,8%)
Lífeyrisskuldbinding, hækkun	(0,2%)	(1,8%)	(0,3%)	(0,8%)	(0,3%)	(0,1%)
Annar rekstrarkostnaður	(36,3%)	(34,7%)	(36,7%)	(33,7%)	(36,7%)	(36,7%)
Rekstrarniðurstaða fyrir afskriftir.....	12,2 %	14,7 %	15,2 %	14,5 %	7,0 %	15,3 %
Afskriftir	(2,9%)	(2,6%)	(2,9%)	(3,3%)	(3,8%)	(3,3%)
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld ...	(3,8%)	(4,2%)	(4,6%)	(4,1%)	(3,9%)	(3,4%)
Rekstrarniðurstaða	5,5 %	7,9 %	7,8 %	7,2 %	(0,7%)	8,7 %

Skýringar, frh.:

21. Lykiltölur, frh.:

Yfirlit um lykiltölur A hluta síðustu fimm ár á verðlagi hvers árs, frh.

	Aætlun m. viðaukum	Ársreikningar				
	2023	2023	2022	2021	2020	2019
Í þúsundum krónum á íbúa:						
Rekstur:						
Skatttekjur.....	1.256	1.321	1.220	1.088	933	944
Aðrar tekjur	264	324	333	273	170	185
Laun og launatengd gjöld	(779)	(802)	(742)	(692)	(618)	(539)
Lífeyrisskuldbinding, hækkun	(3)	(30)	(5)	(12)	(3)	(2)
Annar rekstrarkostnaður.....	(552)	(570)	(570)	(459)	(405)	(414)
Afskriftir.....	(44)	(43)	(45)	(44)	(42)	(37)
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld) .	(58)	(70)	(71)	(55)	(43)	(38)
Rekstrarniðurstaða	83	130	121	98	(8)	98
Efnahagur:						
Eignir	2.349	2.789	2.553	2.389	1.977	1.948
Eigið fé	1.278	1.640	1.516	1.367	1.157	1.194
Skuldir og skuldbindingar	1.068	1.150	1.037	1.023	821	754
Sjóðstreymi:						
Veltufé frá rekstri	165	245	220	183	54	153
Handbært fé frá rekstri.....	166	255	217	133	69	211
Íbúafjöldi:						
Íbúafjöldi í lok árs*.....	1.926	1.867	1.807	1.745	1.686	1.644

* Íbúafjöldi miðast nú við 1. janúar næsta árs, sem er breyting frá áður birtum ársreikningum fyrir árin 2019 til 2022. Lykiltölum sem reiknaðar eru sem hlutfall á íbúa er breytt til samræmis.

Skýringar, frh.:

21. Lykiltölur, frh.:

	Aætlun m. viðaukum	Ársreikningar				
	2023	2023	2022	2021	2020	2019
Fjárhagsleg viðmið sveitarstjórnarlaga:						
Jafnsvægisregla - rekstrarjöfnuður...	608.818	691.286	446.154	316.902	382.614	538.965
Skuldaviðmið, skv. reglugerð*	57,5%	45,6%	43,0%	56,8%	74,0%	66,9%
Ýmsar lykiltölur						
Í hlutfalli við rekstrartekjur:						
Rekstrarniðurstaða fyrir afskriftir.....	15,3 %	17,9 %	21,0 %	18,2 %	10,7 %	18,6 %
Rekstrarniðurstaða	4,7 %	6,9 %	9,2 %	6,4 %	(0,7%)	8,1 %
Veltufé frá rekstri	13,4 %	17,3 %	15,2 %	16,1 %	7,5 %	15,8 %
Fjárfesting í varanlegum rekstrarfj....	29,4 %	18,2 %	12,8 %	6,0 %	15,7 %	22,8 %
Skuldahlutfall.....	78,6 %	81,9 %	76,9 %	93,5 %	95,8 %	88,0 %
Önnur hlutföll						
Langtímaskuldir í hlutfalli við veltufé frá rekstri mælt í árum	4,50	3,28	3,47	3,98	10,04	4,32
Veltufé frá rekstri í hlutfalli við afborganir skulda og skuldbindinga	2,35	2,85	2,47	2,36	0,37	3,08
Veltufjárlutfall	0,99	1,46	1,33	1,17	0,93	0,88
Eiginfjárlutfall	51,9 %	54,6 %	55,1 %	51,1 %	51,6 %	54,7 %
Í hlutfalli við rekstrartekjur:						
Útsvar	42,4 %	39,0 %	37,6 %	39,7 %	44,3 %	44,6 %
Fasteignaskattur	13,0 %	12,3 %	11,7 %	13,4 %	16,5 %	15,4 %
Framlög Jöfnunarsjóðs.....	19,6 %	21,5 %	19,3 %	18,2 %	14,0 %	16,1 %
Lóðarleiga.....	1,0 %	0,9 %	0,7 %	0,7 %	0,8 %	0,7 %
Skatttekjur samtals.....	76,1 %	73,7 %	69,3 %	72,0 %	75,7 %	76,8 %
Aðrar tekjur	23,9 %	26,3 %	30,7 %	28,0 %	24,3 %	23,2 %
Rekstrartekjur samtals	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Laun og launatengd gjöld	(48,8%)	(46,6%)	(43,7%)	(47,5%)	(50,8%)	(44,6%)
Lífeyrisskuldbinding, hækkun	(0,2%)	(1,7%)	(0,3%)	(0,8%)	(0,2%)	(0,1%)
Annar rekstrarkostnaður	(35,7%)	(33,9%)	(35,0%)	(33,5%)	(38,3%)	(36,7%)
Rekstrarniðurstaða fyrir afskriftir.....	15,3 %	17,9 %	21,0 %	18,2 %	10,7 %	18,6 %
Afskriftir	(5,1%)	(4,8%)	(5,0%)	(5,7%)	(6,0%)	(5,5%)
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld ...	(5,5%)	(6,5%)	(7,1%)	(6,3%)	(5,6%)	(5,1%)
Hlutdeild í hlutdeildarfélagum.....	0,0 %	0,3 %	0,3 %	0,2 %	0,2 %	0,1 %
Rekstrarniðurstaða	4,7 %	6,9 %	9,2 %	6,4 %	(0,7%)	8,1 %

Skýringar, frh.:

21. Lykiltölur, frh.:

Yfirlit um lykiltölur A og B hluta síðustu fimm ár á verðlagi hvers árs, frh.

Í þúsundum krónum á íbúa:	Aætlun m. viðaukum	Ársreikningar				
	2023	2023	2022	2021	2020	2019
Rekstur:						
Skatttekjur.....	1.254	1.320	1.219	1.086	931	939
Aðrar tekjur	394	470	541	423	299	284
Laun og launatengd gjöld	(804)	(834)	(769)	(716)	(624)	(545)
Lífeyrisskuldbinding, hækkun	(3)	(30)	(5)	(12)	(3)	(2)
Annar rekstrarkostnaður.....	(588)	(606)	(616)	(506)	(471)	(449)
Afskriftir.....	(85)	(86)	(88)	(87)	(73)	(67)
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld) .	(91)	(117)	(124)	(94)	(69)	(62)
Rekstrarniðurstaða	77	118	157	94	(11)	99
Efnahagur:						
Eignir	2.733	3.230	3.016	2.887	2.437	2.378
Eigið fé	1.418	1.764	1.662	1.477	1.258	1.302
Skuldir og skuldbindingar	1.294	1.466	1.354	1.410	1.178	1.076
Sjóðstreymi:						
Veltufé frá rekstri	221	309	268	243	93	193
Handbært fé frá rekstri.....	223	309	266	185	101	268
Íbúafjöldi:						
Íbúafjöldi í lok árs*.....	1.926	1.867	1.807	1.745	1.686	1.644

* Íbúafjöldi miðast nú við 1. janúar næsta árs, sem er breyting frá áður birtum ársreikningum fyrir árin 2019 til 2022. Lykiltölum sem reiknaðar eru sem hlutfall á íbúa er breytt til samræmis.

Skýringar, frh.:

21. Lykiltölur, frh.

Í yfirliti þessu er borin saman ráðstöfun skatttekna til einstakra málaflokka í A hluta síðustu þrjú ár. Þjónustutekjur og aðrar tekjur sem tilheyra einstökum málaflokkum hafa verið dregnar frá gjöldum viðkomandi málaflokks. Fjárhæðir eru í þús. kr. og á verðlagi hvers árs.

	2023	Hlutfall af skattt.	2022	Hlutfall af skattt.	2021	Hlutfall af skattt.
Aðalsjóður						
Skatttekjur	2.311.337	100,0%	2.088.784	100,0%	1.807.728	100,0%
Félagsþjónusta	(157.197)	6,8%	(147.927)	7,1%	(146.112)	8,1%
Heilbrigðismál	(2.498)	0,1%	(2.140)	0,1%	(2.325)	0,1%
Fræðslu- og uppeldismál	(1.294.551)	56,0%	(1.126.029)	53,9%	(1.026.782)	56,8%
Menningarmál	(23.280)	1,0%	(22.046)	1,1%	(9.289)	0,5%
Æskulýðs- og íþróttamál	(262.906)	11,4%	(218.119)	10,4%	(208.082)	11,5%
Brunamál og almannavarnir	(43.749)	1,9%	(39.822)	1,9%	(23.714)	1,3%
Hreinlætismál	12.005	(0,5%)	(8.139)	0,4%	(11.721)	0,6%
Skipulags- og byggingarmál	(69.375)	3,0%	(65.374)	3,1%	(37.585)	2,1%
Umferðar- og samgöngumál	(129.849)	5,6%	(109.799)	5,3%	(93.990)	5,2%
Umhverfismál	(34.275)	1,5%	(30.017)	1,4%	(24.169)	1,3%
Atvinnumál	(19.119)	0,8%	(18.748)	0,9%	(12.154)	0,7%
Sameiginlegur kostnaður	(178.360)	7,7%	(182.847)	8,8%	(148.975)	8,2%
Lífeyrisskuldbinding, breyting	(47.424)	2,1%	(12.137)	0,6%	(17.767)	1,0%
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld	31.812	(1,4%)	42.453	(2,0%)	19.488	(1,1%)
Aðalsjóður samtals	92.572		148.092		64.551	
Aðrir sjóðir í A hluta						
Eignasjóður	111.894	(4,8%)	72.300	(3,5%)	108.496	(6,0%)
Þjónustustöð	7.639	(0,3%)	(9.364)	0,4%	(2.960)	0,2%
Samstarfsverkefni	30.404	(1,3%)	7.161	(0,3%)	517	(0,0%)
A hluti samtals	242.509	(10,5%)	218.189	(10,4%)	170.604	(9,4%)

22. Samanburður fjárhagsáætlana

Í neðangreindu yfirliti er gerð grein fyrir rekstraráætlun fyrir árið 2023 samkvæmt upphaflega samþykkttri fjárhagsáætlun sveitarfélagsins, samþykktum viðaukum og fjárhagsáætlun með viðaukum. Fjárhagsáætlun með viðaukum er birt í rekstrarreikningi og öðrum skýringum ársreikningsins til samanburðar við rauntölur ársins.

	A hluti			A og B hluti		
	Upphafleg fjárhags- áætlun	Viðaukar við fjárhags- áætlun	Fjárhags- áætlun með viðaukum	Upphafleg fjárhags- áætlun	Viðaukar við fjárhags- áætlun	Fjárhags- áætlun með viðaukum
Rekstrartekjur						
Útsvar og fasteignaskattur	1.679.033	116.600	1.795.633	1.674.673	116.600	1.791.273
Framlög Jöfnunarsjóðs	479.562	143.858	623.420	479.562	143.858	623.420
Aðrar tekjur	449.324	59.775	509.099	672.473	85.982	758.455
	<u>2.607.919</u>	<u>320.233</u>	<u>2.928.152</u>	<u>2.826.708</u>	<u>346.440</u>	<u>3.173.148</u>
Rekstrargjöld						
Laun og launatengd gjöld	1.258.809	241.876	1.500.685	1.272.778	276.494	1.549.272
Lífeyrisskuldbinding, breyting	4.500	1.926	6.426	4.500	1.926	6.426
Annar rekstrarkostnaður	1.041.316	22.279	1.063.595	1.120.670	10.986	1.131.656
	<u>2.304.625</u>	<u>266.081</u>	<u>2.570.706</u>	<u>2.397.948</u>	<u>289.406</u>	<u>2.687.354</u>
Rekstrarniðurstaða fyrir afskriftir	303.294	54.152	357.446	428.760	57.034	485.794
Afskriftir	(81.289)	(3.956)	(85.245)	(142.786)	(20.099)	(162.885)
Rekstrarniðurstaða án fjármuna- tekna og fjármagnsgjalda	222.005	50.196	272.201	285.974	36.935	322.909
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)	(105.748)	(5.977)	(111.725)	(162.868)	(12.248)	(175.116)
Hlutdeild minnihluta í afkomu	0	0	0	0	0	0
Rekstrarniðurstaða	<u>116.256</u>	<u>44.219</u>	<u>160.476</u>	<u>123.106</u>	<u>24.687</u>	<u>147.793</u>

Skýringar, frh.:

22. Samanburður fjárhagsáætlana, frh.

Í neðangreindu yfirliti er gerð grein fyrir sjóðstreymisáætlun fyrir árið 2023 samkvæmt upphaflega samþykkttri fjárhagsáætlun sveitarfélagsins, samþykktum viðaukum og fjárhagsáætlun með viðaukum. Fjárhagsáætlun með viðaukum er birt í sjóðstreymisyfirliti og öðrum skýringum ársreikningsins til samanburðar við rauntölur ársins.

	A hluti			A og B hluti		
	Upphafleg fjárhags- áætlun	Viðaukar við fjárhags- áætlun	Fjárhags- áætlun með viðaukum	Upphafleg fjárhags- áætlun	Viðaukar við fjárhags- áætlun	Fjárhags- áætlun með viðaukum
Rekstrarhreyfingar						
Rekstrarniðurstaða	116.256	44.219	160.476	123.106	24.687	147.793
Rekstrarliðir sem hafa ekki áhrif á fjárstreymi:						
Afskriftir	81.289	3.956	85.245	142.786	20.099	162.885
Verðbætur	65.408	0	65.408	105.121	4.199	109.320
Hækkun lífeyrisskuldbindingar	4.500	1.926	6.426	4.500	1.926	6.426
Veltufé frá rekstri	267.453	50.101	317.555	375.513	50.911	426.424
 Breytingar á rekstartengdum eignum og skuldum:						
Fyrirframgr. v. Brú, breyting	3.428	0	3.428	3.428	0	3.428
Greiðslur v. lífeyrisskuldbindingar	(850)	0	(850)	(850)	0	(850)
Samtals	2.578	0	2.578	2.578	0	2.578
Handbært fé frá rekstri	270.031	50.101	320.133	378.091	50.911	429.002
 Fjárfestingarhreyfingar						
Fjárfesting í varanlegum rekstrarfjármunum	(858.400)	(8.500)	(866.900)	(913.900)	(19.747)	(933.647)
Söluverð rekstrarfjármuna	0	0	0	0	0	
Söluverð íbúða	0	0	0	0	0	0
Langtímakr. á eigin ft. breyting.....	9.411	0	9.411	0	0	0
Fjárfestingarhreyfingar	(848.989)	(8.500)	(857.489)	(913.900)	(19.747)	(933.647)
 Fjármögnunarhreyfingar						
Viðskiptast. eigin ft., breyting.....	(5.042)	0	(5.042)	0	0	0
Tekin ný langtímalán	630.000	0	630.000	630.000	0	630.000
Afborganir langtímalána	(152.855)	0	(152.855)	(181.731)	13.329	(168.402)
Fjármögnunarhreyfingar	472.103	0	472.103	448.269	13.329	461.598
 Lækkun (hækkun) á handbæru fé.....	(106.855)	41.601	(65.253)	(87.540)	44.493	(43.047)
Handbært fé í ársbyrjun.....	119.060	103.270	222.330	151.742	200.170	351.912
Handbært fé í árslok.....	12.205	144.871	157.077	64.202	244.663	308.865